

MARKÉTA CAHLÍKOVÁ

Analýza třídění komunálních odpadů v obcích mikroregionu Holešovsko

Posudek oponenta bakalářské práce

Markéta Cahlíková se ve své práci zabývá pro geografii neobvyklým tématem – nakládáním s odpady – které má ovšem zajímavé politické, hospodářské a ekologické souvislosti. Autorka si klade dva cíle: provést přehled nakládání s odpady a recyklace, a zjistit jaké faktory ovlivňují rozhodování lidí třídit odpad. Tento druhý cíl naplňuje statistickou analýzou, konkrétně vícenásobnou lineární regresí, na dvou řádovostních úrovních – celou ČR sleduje za Obce s rozšířenou působností (ORP) a následně vybranou ORP Holešov za obce. Bakalářská práce má celkem 55 stran, z toho 40 stran textu; dále obsahuje 7 tabulek a 6 obrázků v textu a 12 tabulek v příloze. Text je vhodně členěn do 8 kapitol.

V Úvodu autorka popisuje motivaci vzniku a strukturu práce, uvádí dva cíle a dvě hypotézy, a vysvětluje výběr modelového území. Následují dvě spíše méně záživné a místy zbytečně dlouhé kapitoly, obecně charakterizující hospodaření s odpady, definující základní pojmy, a popisující situaci v ČR a EU, a to na základě rešerše literatury, legislativy a dalších zdrojů. Velmi zajímavá a přínosná je naopak kapitola 4, která na základě bohatého přehledu české i zahraniční literatury představuje hlavní teorie a diskutuje a kriticky hodnotí možné faktory ovlivňující recyklační chování obyvatel, a která je tak dobrým výchozím bodem pro vlastní výzkum autorky. Ten je vysvětlen v povedené kapitole Metodika. Po slovním rozboru situace v mikroregionu Holešovsko pak již následuje hlavní kapitola práce, přinářející výsledky a interpretaci autorčiny kvantitativní analýzy vlivu vybraných proměnných na výtěžnost tříděného odpadu, a to na dvou, resp. třech řádovostních úrovních. Celkové výsledky byly bohužel dosti neprůkazné – na národní úrovni se projevily pouze vliv vzdělání, zeměpisné délky a množství kontejnerů, na regionální úrovni se ukázal vliv věku a nezaměstnanosti, ale opačný než předpokládaly hypotézy. To je sice škoda, ale na kvalitě práce to samozřejmě nic nemění. Dobře zpracovaný závěr pak přináší přehled obsahu a struktury práce, shrnutí platnosti předpokladů a hypotéz, a návrhy pro další výzkum.

K tématu je přistupováno velmi systematicky, strukturovaně a logicky, text je srozumitelný a dobře čitelný. Cením si velkého množství použitých zdrojů (asi 50) a především značného přehledu studentky v zahraniční odborné literatuře. Vlastní výzkum je dobře postaven, opírá se o logické hypotézy vycházející z literatury a jsou promyšleně zvoleny vhodné ukazatele. Je také zřejmé, že Markéta Cahlíková dobře zvládá statistické metody. Velkým kladem je, že si autorka správně uvědomuje metodické problémy a nedostatky datové základny i vlastního přístupu – takovýto kritický pohled je pro bakalářské práce málo obvyklý a ukazuje odbornou vyspělost studentky. Autorce to také umožňuje velmi obezřetně a smysluplně interpretovat výsledky svých analýz.

Mou hlavní výhradou je, že rozhodování lidí, což je hlavní cíl práce (s. 9 a dále), je sledováno pouze pomocí kvantitativní analýzy úhrnných statistických dat. Autorka si to patrně uvědomuje, ale práci skutečně chybí – při takto postavených cílech – pohled na jedince, a hlubší analýza jeho chování, motivací a rozhodování (dotazníky, rozhovory). Je možné že si studentka chce tuto problematiku nechat na diplomovou práci, ale takováto bakalářská práce odtržená od konkrétních lidí má tendenci sklouzávat ke statistickému cvičení – i když správně provedenému – s pouze omezenou možností skutečné explanace

zjištěných vztahů. Ostatně celková rozpačitost a neprůkaznost výsledků ukazuje, že se zde bez nasazení „měkčích“ metod neobejdeme.

Z dílčích připomínek bych uvedl sporné měření polohy pomocí zeměpisné délky – neuvažovala studentka nad využitím např. polohové exponovanosti? Jako poněkud zvláštní se mi také jeví předpoklad o vlivu počtu vyjíždějících z obcí (s. 31). Mrzí mě též, že autorka do práce nezařadila žádné mapy – sice chápu, že je nahrazuje statistickou analýzou, ale mapa je pro základní přehled prostorového vzorce velmi vhodným nástrojem.

Z formálního hlediska mi poněkud vadí neupravené výstupy z SPSS v přílohách, které jsou nepřehledné a chybí jim vysvětlení proměnných. V samotném textu práce také nemusely být uváděny regresní rovnice, ale právě *Beta* koeficienty z příloh. Dobře nepůsobí opakující se věta na s. 41 nahoře ani odkaz na „tab.X“ v poznámkách k tabulkám 8.1 a 8.2.

Bakalářská práce Markéty Cahlíkové je na našem pracovišti svým tématem poměrně novátorská. Autorka stavěla na dobré znalosti zahraniční literatury i na nadstandardním zvládnutí statistických metod, celá práce je systematicky a logicky strukturována a výsledky jsou pečlivě interpretovány. Věřím, že studentku nepřilíš průkazné výsledky statistické analýzy neodradí od dalšího výzkumu tohoto zajímavého a přínosného tématu, ale naopak ji do budoucna v diplomové práci dovedou k využití i dalších metod socio-geografického výzkumu, jež v práci bakalářské chyběly. Práci Markéty Cahlíkové doporučuji k obhajobě.

Jan Kabrda

V Praze 1. června 2013